

Kela[®]

Puõccmõš da lää'mesvuõtt-tuärjjõõzz

Vuä'nkânji da čiõlggsânji | 2024

Sairastaminen ja vammaistuet | Koltansaame

Siiskõs

Jõs puâccjak	3
Taalkâsko'rvvõõzz	6
Ko'rvvõõzz privatt puõccihâaidast da pää'nnhâaidast	10
Ko'rvvõõzz maa'tkin	12
Puõzzâlmpei'vvteä'gğ	14
Reâuggpâ'st'te'mesvuõttjeältõk	17
Tuâjjiõrvâsvuõttthuâll	18
Jõs päärnaž puâccai	20
Lää'mesvuõtt-tuârjjõõzz	22
Ooccmõš da mähssmõš	24
Näai't Kela kääzzkâstt	27

Jõs puâccjak

Jõs puâccjak le'be tu'st tuõđat vâ'jj,
vuâitak vuâžžad Kelast teägglaz tuârjjõõzz.
Jõs puõzzâlm le'be vâ'kk vaaikat
tuu pâstlvažvuõ'tte pi'rgğeed aargâst le'be reâuggad,
vuâitak vuâžžad Kelast säursmâttmõõžž.

Säursmâttmõõžž pïrr vuâ'pstet jii'jjes-i brosyyrâst.

Tân brosyyrâst vuâ'pstet,
mä'htt Kela mähss ko'rvvõõzz koolain, kâa'tt šâdd puõzlmest,
da mâkam teägglaz tuârjjõõzz vuâitak vuâžžad Kelast,
jõs puâccjak.

Lââ'ssen brosyyrâst vuâ'pstet
tuâjjiõrvâsvuõttthuâll da lää'mesvuõtt-tuârjjõõzzi pïrr.
Brosyyr looppâst lie teâđ tõ'st,
mä'htt tuârjjõõzzid oo3žât.

Brosyyr čiõlgat ee'jj 2024 vue'jjest.

Lââ'ssteâđ nee'ttest da te'lfoonâst

Kela tuârjjõõzzi pïrr vuâ'pstet
nuõrttsää'mkiõ'lle adrõõzzâs
www.kela.fi/nuorttsaamkioll

Puõccâmääi'j tuârjjõõzzi pïrr vuâ'pstet
tää'rkben Kela lää'ddkiõllsaž seeidain
www.kela.fi/sairastaminen

Jõs tu'st lie kõõčcmõõžž,
vuâitak säittad kääzzkâ'stemnââmra
020 692 204

Koid koolaid Kela ko'rvvad?

Kela ko'rvvad jeä'rbi mie'ldd vue'zz täin koolain:

- rese'ptt-talkkâz, kook ko'lle ko'rvvuum talkksid
- privaatt dâhttar vuâsttavä'lddemkuul
- privatt pää'nndâhttar pää'lķ
- mää'tķ õõlmâs puõccihoiddu, tu'tķķummša le'be säursmâ'ttma.

Lââ'ssen Kela ko'rvvad tiânâsmõõntõõzz, kää'tt šâdd jiijjâs puõzlmest le'be puõcci pärna hâiddmõõžžâst.

Kela ij ko'rvved hâaid õõlmâs tiõrvâsvuõtthuâlast le'be hâaid tiõrvâsvuõttkõõskõõzzâst da puõccipõõrtâst.

Jõs leäk tuâjast, vuäitak jie'lled tuâjju'vddjad riâššâm tuâjitiõrvâsvuõđhuâlast. Lââ'ssen åasktemõhttõõzz kaaupše privatt puõzžâlmååsktõõzzid puâccjem väaras.

Kela-kortt

Jõs tu'st lij Kela-kortt, vuäžžak tõiin vuõi'ggest ko'rvvõõzz hâiddkoolain määngain privatt dâhttarsâjldõõggin. Nääi't jiõk taarbâž ooccâd ko'rvvõõzz jeä'rben Kelast.

Kela oudd Kela-koort pukid, kook vuei'tte vuäžžad taalkâsko'rvvõõzzid le'be jee'res puõccmõ'sše õhttneeï Kela tuärjjiõõzzid.

Kortt lij mäaustem, da tõt pää'st'tet päikksad.

Eurooplaž puõccihâiddamkortt

Jõs jååđak jee'res Euroopp jânmin, tu'st lij pue'rr lee'd mie'ldd eurooplaž puõccihâiddamkortt.

Kortt lij mäaustem. Tõn pää'st'tet päikksad.

Jõs puâccjak kroota, čuä'jet koort da persoontuõđstõõzz ålggjânmin hâiddpäi'kest. Kortt ââ'nat EU-jânmin, Etv-jânmin, Svei'ccjânminist, Jõnn-Britanniast da Tâ'vv-Irlaantâst. Õu'ddel mää'tķ kannat se'lvted, mä'htt koon jânminist ålgg tåimnad, jõs puâccai.

Lââ'ssteâđ nee'ttest (läâddas):

www.kela.fi/sairaanulkomailla

Jõs tu'st ij leäku mie'ldd eurooplaž puõccihâiddamkortt, vuäitak ooccâd ko'rvvõõzzid mââikiõ'tte Kelast.

Lââ'ssen åasktemõhttõõzz kaaupše mä'tķkååsktõõzzid, kook ko'rvvee hâiddkoolaid.

Koorti ti'll'jummuš

Vuäitak ti'll'jed Kela-koort da eurooplaž puõccihâiddamkortt nee'ttest

www.kela.fi/neettest

le'be säittad kääzzkõsnââmra

020 692 204.

Taalkâsko'rvvõõzz

Kela vuäitt mä'hssed ko'rvvõõzz rese'ptt-talkksin, koid dâhttar le'be puõccihoi'ddjeei lij mie'rrääm puõzlmad häiddma.

Ko'rvvõshâ'dd da talkkâz vaajtummuš hää'lb'ba

Vuässa talkksin lij meä'rtum ko'rvvõshâ'dd. Talkkâz kaaupšemhâ'dd vuäitt lee'd šoorab ko ko'rvvõshâ'dd. Vuäžžak ko'rvvõõzz kuuitäg jäänmõsân ko'rvvõshâ'dd mie'ldd.

Apteekk vuäitt vaajted talkkâz va'stteei leša hää'lbab talkksa, jõs haa'lääk. Apteekk ij vuäžž kuuitäg vaajted talkkâz, jõs talkkâz mie'rreei keälld vaajtummuš.

Jõs talkksest ij leäkku ko'rvvõshâ'dd, vuäžžak ko'rvvõõzz kaaupšemhâ'dd mie'ldd.

Ouddmiârkk ko'rvvõshââ'ddest

Dâhttar mie'rreem taalkâs mähss 30 eu'rred. Talkkâz ko'rvvõshâ'dd lij 10 eu'rred. Vuäžžak ko'rvvõõzz 40 prose'ntted ko'rvvõshââ'ddest le'be 10 eeu'rest. Ko'rvvõs lij nääi't 4 eeu'r. Määusak jiõčč loopp le'be 26 eu'rred.

Apteekkast lij kuuitäg ta'rjjeed seämmanallšem pe'ce hää'lbab taalkâs. Tõt mähss tâ'lk 10 eu'rred. Jõs vaajtak talkksad tõõzz, vuäžžak 4 eeu'r ko'rvvõõzz, da määusak jiõčč talkksest tâ'lk 6 eeu'r.

Mõn jîannai talkkâz hââ'ddest ko'rvveet?

0€

Alggjiõččvasttõs

Määusak talkksid obbn'es jîõčč 50 eeu'r räjjä. Tån säärnat alggjîõččvasttõssân. Alggjiõččvasttõs ij kuõsk päärnaid di nuõrid.

Ko'rvvõs talkksest

0 %

Ton määusak talkksest 100 %

50€

Taalkâsko'rvvõs

Ko alggjîõččvasttõs lij teâuddjum, vuäžžak talkksin ko'rvvõõzz. Apteekk kie'ppad ko'rvvõõzz vuõ'i'ğğest talkkâz hââ'ddest. Ko'rvvõõzz mie'rr lij kîdd talkksest da puõzžlmest. Loppvue'zz hââ'ddest määusak jîõčč.

VUÄÐKO'RVVÕS

40 %

Ko'rvvõs talkksest

Ton määusak talkksest 60 %

VUE'LBUŽ
SPESIAALKO'RVVÕS

65 %

Ko'rvvõs talkksest

Ton määusak talkksest 35 %

Pââibuž spesiaalko'rvvõs lij 100 %. Ton määusak talkksest kuuitäg jîõččvasttõõzz 4,50 eeu'rred.

PÂÂIBUŽ
SPESIAALKO'RVVÕS

100 %

Ko'rvvõs talkksest

Ton määusak talkksest 4,50 €

Taalkâslaakk

627€

Lââ'ssko'rvvõs

Jõs jîõčč mä'hssmad vuässõõzz mâ'nne ee'jjest pâ'jjel 627 eeu'r le'be taalkâslaagg, vuäžžak lââ'ssko'rvvõõzz. Lââ'ssko'rvvõs lij 100 prose'ntted, da määusak juõ'kk talkksest 2,50 eeu'rred.

Ko'rvvõs talkksest

100 %

Ton määusak talkksest 2,50 €

Talkkâz vuästtmõš ålggjânmin

Jõs ääigak vuä'stted talkkâz nuu'bb EU- le'be Etv- jânmmest, vuäitak raukkâd Lää'ddjânmmest dâhttrest jeä'rben rese'e'pt, koin vuäitak vuä'stted talkkâz ålggjânmin.

Jõs vuästak talkkâz Eestijânmmest.

Kroatiast, Puolast, Portugalist da Espanjast, vuäitak ââ'nned še lää'd liädglâž rese'e'pt.

Vuäitak ooccâd ko'rvvõõzz ålggjânmin vuästtum talkksest mââikiõ'tte Kelast.

Ko'rvvõõzz vuäžžmõõžž oudldõssân lij, što taalkâs lij primmum ko'rvvuum talkksen Lää'ddjânmmest.

Lââ'ssteâd nee'ttest

Kela ij ko'rvved pukid talkksid.

Nee'ttest lie teâd talkksi pirr, koid ko'rvveet (läädas):

www.kela.fi/laakehaku

Vuäitak kiõččâd tu'nne ee'jj ääi'j nârrjam taalkâskoolaid nee'ttest:

www.kela.fi/neetest

Ko'rvvõõzz privatt puõccihåaidast da pää'nnhåaidast

Ko'rvvõõzz privatt puõccihåaidast

Kela mähss ko'rvvõõzz, gu jeälak puõzzâlm diött privatt dåhtrest. Kela mähss ko'rvvõõzz še tu'tkkummšin da hääidain, koid lie mie'rrääm psykiatria spesiaaldåhttar, njä'lm- da käi'bbkirurgia spesiaaldåhttar le'be pää'ndåhttar. Vuäzzak ko'rvvõõzz še psykoloog raajjâm tu'tkkummšin.

Kela ij mäü's ko'rvvõõzz, jös oozzak privatt dåhtrest dåhtartuõđstõõzz ouddmiärkkân vuejjamkoort, jeältõõgg le'be mättstroit'la ooccâm diött.

Ko'rvvõõzz privatt pää'nnhåaidast

Kela mähss ko'rvvõõzz še njää'lm da paa'ni hääidast privatt pää'ndåhtrest.

Vuäitak vuäzzad ko'rvvõõzz privatt pää'ndåhttar tuejjeem njää'lm da paa'ni tu'tkkummšest juõ'kk nuu'bb ka'ldaree'jj. Jös tuu pää'ndåhttar siäztâäll ta'rkstumuž õ'htešt ee'jjest, vuäitak vuäzzad ko'rvvõõzz õ'htešt ka'ldaree'jjest.

Kela mähss ko'rvvõõzz še röntgen- da laboratoriotu'tkkummšin, koid privatt pää'ndåhttar mie'rrad.

Kela mähss ko'rvvõõzz njä'lmhygieniist u'vddem hääidast, jös tõt vuâđđâäv privatt pää'ndåhttar meärrõ'sse.

Kela ij takainalla ko'rvved pää'nnprotee'sid õhttneei koolaid.

Vuäitak vuäzzad ko'rvvõõzz tâ'lles

Vuäzzak ko'rvvõõzz täujja ju'n vuästtavä'lddimest, ko čuä'jtak Kela-koortad.

Vuäitak ooccâd ko'rvvõõzz Kelast še mâiikiõ'tte.

Kela mähss tu'tkkummšin da hääidain ko'rvvõõzz jäänmõsân Kela meä'rtem tariiff le'be jäänmõshâ'dd mie'ldd. Kela ij ko'rvved koontârkoolaid.

Hoiddu ålggânmin

Jös mõõnak hoiddu nuu'bb EU- le'be Eta-jânma, Svei'ccjânma, Jõnn-Britanniaa'je le'be Tâ'vv-Irla'ntte, vuäitak raukkâd Kelast õuddlää'v hääid vääras le'be mõõnnâd hoiddu jiõččtooi'mlanji õuddlää'vtaa. Jös mäüsak hääid jiõčč, vuäitak ooccâd koolain ko'rvvõõzz Kelast.

Lâä'ssteätt tiõrvâsvuõttkääzzkõõzzi ââ'nnem pirr ålggânmin (läädas):

www.kela.fi/yhteispiste

Mâi'd dåhttarjeällmõõžžâst ko'rvveet?

Kela ko'rvvad privatt dåhttar mäüsak 30 eu'rred. Psykiaatr mäüsak Kela ko'rvvad 30–40 eu'rred. Summ lij kidd vuästtavä'lddemäai'j peeštast.

Jös jeälak privatt spesiaaldåhtrest da jeällmõš mähss 100 eu'rred, Kela ko'rvvad 30 eu'rred. Mäüsak jiõčč loopp 70 eu'rred.

Jös jeälak privat psykiaatrâst da 20 minuutt jeällmõš mähss 150 eu'rred, Kela ko'rvvad 33 eu'rred. Mäüsak jiõčč loopp 117 eu'rred.

Ko'rvvõõzz maa'tķin

Kela ko'rvvad mä'tķķ-koolaid õõlmâs le'be privatt tiõrvâsvuõtthuõllu, jõs mõõnak hoiddu puõzzâlm, vue'rddepââ'j le'be šõddeem diõtt.

Kela ko'rvvad mäâ'tķ privatt tiõrvâsvuõõthuõllu, jõs hâaidast vuâžž Kela ko'rvvõõzz le'be jõs tu'st lij pue'rrvââjjamvuud mähssčõnnõõttâmpõ'mmai le'be kââzzkõslipp.

Maa'tķid ko'rvveet takainalla ââldmõs hâiddpäikka da hââ'lbmõs jââ'ttemnäâ'l mie'ldd.

Säursmâ'ttem diõtt jottum maa'tķid Kela ko'rvvad, jõs säursmâ'ttem vuâđđan lij Kela le'be õõlmâs tiõrvâsvuõtthuâl u'vddem säursmâ'ttemtu'mmstõk.

Jõs sa'tti le'be piârnek' âlgg lee'd mie'ldd, vuâitak ooccâd ko'rvvõõzz še sij mä'tķķ-koolain.

Kela ij ko'rvved jeâ'rab talkksi vižžâm-mää'tķ apteekka.

Takssmäâ'tķ

Jõs tiõrvâsvuõttad le'be vââ'nes jââ'ttemõhttvuõđ õõlgte taaks âânmmõõžž, vuâitak vuâžžad maa'tķin ko'rvvõõzz.

Jõs âânak taaks tiõrvâsvuõđad diõtt, tu'st fe'rttai lee'd hâiddstroi'ttel u'vddem tuõđštõs, koon nõmm lij Tuõđštõs mä'tķķ-ko'rvvõõzz vâaras, Todistus matkakorvausta varten (SV 67).

Juõ'ķķ mäddkââ'ddest lie 2 ti'll'jemnââmar, koin vuâitt ti'll'jed Kela-taaks.

Vuâitak jiõčč va'lljeed, kuâbba nââmrest ti'll'jak mäâ'tķ.

Ko ti'll'jak taaks ti'll'jemnââmrest, vuâžžak mä'tķķ-ko'rvvõõzz tâ'lles taaksâst. Jõs ti'll'jak taaks jee'resâ'rnn, Kela ij ko'rvved tuu mäâ'tķ.

Taaksi ti'll'jemnââmar (läâddas):

www.kela.fi/nain-tilaat-taksin

Seu'rre mä'tķķ-koolaid:

www.kela.fi/neetest

Maa'tķi jiõččvasttõs

Jiõččvasttõs lij 25 eu'rred mäâ'tķest õõutârra.

Jõs tuu mä'tķķ mähss pâ'jjel 25 eu'rred, Kela ko'rvvad tu'nne suum, kââ'tt mâânn pâ'jjel 25 eeu'r.

Ee'ķķjiõččvasttõs le'be mä'tķķlaakk lij 300 eu'rred ee'jjest. Jõs mäâusak ka'ldaree'jj äâi'j mä'tķķ-koolaid jiõčč pâ'jjel tõn, Kela ko'rvvad loppee'jj äâi'j puk mä'tķķ-koolaid.

Jõs jââđak taaksin, tu'st ij taarbâž ooccâd ko'rvvõõzz vuâlla 25 eu'rred mähssam maa'tķin. Kela la'sķķad tõid mie'ldd ee'ķķjiõččvasttõ'sse, jõs leäk ti'll'jam taaks mäddkââ'ddad ti'll'jemnââmrest. Jõs jââđak jee'res gu taaksin, oo33 ko'rvvõõzz še vuâlla 25 eu'rred mähssam maa'tķin. Tâ'l Kela la'sķķad tõid mie'ldd ee'ķķjiõččvasttõ'sse.

Ko'rvvõs instummšest

Jõs jooudak ouddmiârkkân hue'nes jââ'ttemõhttvuõđi diõtt insted hâidd- le'be säursmâ'ttempäi'ķķ-kââ'ddest, vuâitak vuâžžad instemtie'ğğ. Tõt lij jâânmmõsân 20,18 eu'rred suutkâst.

Puõzzâlmpei'vvteä'ğğ

Kela mähss puõzzâlm ääi'jest puõzzâlmpei'vvteä'ğğ.
Vuäitak vuäzzad puõzzâlmpei'vvteä'ğğ,
jõs leäk 16–67-ekksaž jiök-ga puõzlmad diõtt pãã'st tuõjju.

Puõzzâlmpei'vvteä'ğğ määu'set takainalla tõn mähņa,
ko leäk leämmaž puõccjen 10 pei'vved.
Jõs leäk põõrgãsnek,
vuäitak vuäzzad puõzzâlmpei'vvteä'ğğ ju'n ääi'jben.

Reaugtem le'be mätt'tõõtti, kãã'tt vuäzz mätt-tie'ğğ,
vuäitt še vuäzzad puõzzâlmpei'vvteä'ğğ.

Jõs vuäzzak puõzzâlm luämad ääi'jest pää'lk,
Kela mähss puõzzâlmpei'vvteä'ğğ tuu tuäjju'vddja.

Oozz puõzzâlmpei'vvteä'ğğ
2 määnpãã'j se'st reauggpãã'st'te'mesvuõđ ä'lğğmest.

Mã'mmet vuäzzak puõzzâlmpei'vvteä'ğğ?

Puõzzâlmpei'vvteä'ğğ meä'r la'skķeet ee'kķpuättji vuãđald.
Ee'kķpuättjin juu'rdet tuu puättjid 12 määnpãã'j ääi'j.

Jõs dãhttar tuãtt, što leäk reauggpãã'st'tem
ouddmiãrkkãn vue'ssmannust 2024 ää'ljee'l,
Kela la'skķkad puõzzâlmpei'vvteä'ğğ meä'r
tõi puättji mie'ldd, koid leäk vuäzzam 1.4.2023–31.3.2024.

Puõzzâlmpei'vvteä'ğğ lij pãi uu'ccab gu ee'kķpuãtti.
Vuäitak ärvvtõõllãd Kela ne'ttseeidai
la'skķeem-mãšina veãkka,
mõõnn jiãnnai vuäzzak puõzzâlmpei'vvteä'ğğ (läãddas):

www.kela.fi/laskurit

Mõõn kuu'kķ puõzzâlmpei'vvteä'ğğ määu'set?

Puõzzâlmpei'vvteä'ğğ määu'set jãänmõsãn nu'tt ee'jj ääi'j.
Kela çiõlgat puõzzâlmpei'vvteä'ğğpãã'j äi'ğğgen,
le'cci-a säursmã'ttmest veä'kķ puõzlmad hããidast.

Jõs leäk tuäjjaž, Kela räukk tuu tããimted
tuäjjiõrvãsvuõtt dãhttrãd ciãlkãlm reauggpãstlvažvuõđstad
da vuãttmõõžzin juã'tkķed tuãjstad.
Kela taarbaš ciãlkãlm mããimõõžãst te'l,
ko leäk vuäzzam puõzzâlmpei'vvteä'ğğ 90 arggpei'vved.

Tuäjjiõrvãsvuõtt huãll vuãitt se'lvvted vuãggad
še mã'ņņlubust.
Tããimat Kelaa'je še tããzz õhttnnei ciãlklmid.

Lãã'sspeei'v puõzzâlmpei'vvteä'ğğpãjja

Mãtmešt Kela vuãitt miõttãd puõzzâlmpei'vvteä'ğğpãjja
lãã'sspeei'vid.

Takainalla puõzzâlmpei'vvteä'ğğ vuãitt vuäzzad
jãänmõsãn nu'tt ee'jj ääi'j.
Jõs mããccak tuõjju tõn mähņa, lešã keãvv nu'tt,
što puõzlmad cãgg õinn reauggmõõžž,
Kela vuãitt mã'hssed puõzzâlmpei'vvteä'ğğ
võl 50 pei'vved lãã'zz.

Lãã'sspeei'vi vuäzzmõš ooudald kuuitãg,
što leäk leämmaž tuãjast keãççlõõžzi 30 pei'vved
le'be nu'tt määnpãã'j tõn mähņa,
ko puõzzâlmpei'vvteä'ğğ jãänmõsãi'ğğ lij puuttãm.

Jõs reauggpãã'st'te'mesvuõtt õinn juãtkkai
jiõk-ga vuei't mã'cced tuõjju,
Kela le'be reauggjeãltõkstroi'ttel ä'sštobddi se'lvte,
vuäitak-a pää'cced reauggpãã'st'te'mesvuõttjeãltõ'kķe.

Vue'sspuõzzâlmpei'vvtie'ğğ

Jõs mäaccak puõccmõõžž mânia tuõjju vue'ssäiggsânji, vuaitak vuäžžad Kelast vue'sspuõzzâlmpei'vvtie'ğğ. Tõt lij nu't pie'll puõzzâlmpei'vvtie'ğğest.

Vuaitak vuäžžad vue'sspuõzzâlmpei'vvtie'ğğ, jõs leäk reâuggam ouddâl puâccjem tiuddäiggsânji le'be tuu tuâjjäi'ğğ lij leämmaž uu'ccmõsân 30 čiâssâd neä'ttlest Gu alttäak tuâjaid vue'ssäiggsânji, tuâjjäigad âlgg lee'd nu't pie'll ääi'jbuž tuâjjäi'jest.

Vue'sspuõzzâlmpei'vvtie'ğğ määu'set jäänmõsân 150 arggpei'vved le'be nu'tt 6 määnpââ'j.

Vuaitak vuäžžad vue'sspuõzzâlmpei'vvtie'ğğ mââikiõ'tte jäänmõsân 2 määnpââ'j ääi'jest.

Puõzzâlmpei'vvtie'ğğ, säursmâttmõš avi jeältõk?

Jõs puõzzâlmad peštt kuu'kk, vuaitak vuäžžad tuärjjõõžž säursmumša.

Gu leäk vuäžžam puõzzâlmpei'vvtie'ğğ 60, 150 da 230 arggpei'vved, Kela see'lvat, vuaitci-a säursmâttmõš vie'kkted tuu reâuggpâstlvažvuõđ pue'rummšest.

Jõs tu'st kollai, što taarbšak säursmâttmõõžž, maainâst ää'šš pirr dâhtrinat le'be vää'ld õhttvuõđ Kelaa'je.

Reâuggpââ'st'te'mesvuõtt-jeältõk

Puõzzâlmpei'vvtie'ğğ määu'set takainalla jäänmõsân 300 arggpei'vved le'be nu't õõut ee'jj ääi'j.

Jõs reâuggpââ'st'te'mesvuõtt, kää'tt lij šõddâm puõzlmad le'be vââggad diõtt, juâtkkai jiõk-ga vuei't vuäžžad puõzzâlmpei'vvtie'ğğ, vuaitak ooccâd reâuggpââ'st'te'mesvuõttjeältõõgg. Tõn vuei'tte mä'hssed reâuggjeältõkstrooi'tel, Kela le'be kuhttu. Kela mähss reâuggpââ'st'te'mesvuõttjeältõõgg, jõs jiõk leäkku leämmaž reâuggjie'llmest le'be jõs reâuggjeältõkstrooi'ttel mä'hsem jeältõk pääcc u'ccen.

Reâuggpââ'st'te'mesvuõttjeältõõgg vuäžžma vaaikat

- måkam puõzzâlm le'be vââ'kk tu'st lij
- mõõn äkksaž leäk
- måkam tuâj leäk tuejjääm
- måkam škooultõs tu'st lij.

Jõs jiõk pââ'st mä'cced tuõjju jiõk-ga vuäžž jeältõõgg, i'lmmtõõđ tuâjj- da jie'llemvue'kk-kontra le'be TJ-kontra reâugte'mes reâuggooccjen. l'lmmtõõđ mââimõõžžâst pue'tti peei'v puõzzâlmpei'vvtie'ğğ puuttmest. Nääi't vuaitak vuäžžad reâugte'mesvuõttääi'j pei'vvtie'ğğ, gu vuârdak tu'mmstõõgg reâuggpââ'st'te'mesvuõttjeältõõggstad.

Jõs leäk reâugte'mesvuõttkää'sn vuäzzlaž, oozz tiânâspei'vvtie'ğğ jiijjad reâugte'mesvuõttkää'snest.

Tuâjitiõrvâsvuõtthuâll

Tuâjju'vddi âlgg jä'rjsted puõzlmid cõggi
tuâjitiõrvâsvuõtthuâl pukid tuâjjlaid.
Tuâjjla tiõrvâsvuõttvue'jj da reâuggpâstlvažvuõđ seu'rrjet
jeä'rbi mie'ldd tiõrvâsvuõtt-ta'rkstummšin.
Täävtõssân lij tuâjjla reâuggpâstlvažvuõđ seillmõš.

Vuäžžak tää'rķab teâđ tuâjitiõrvâsvuõtthuâlad
kääzķõõzzi pirr jiijjad tuâjju'vddjest.

Põõrgâsnee'ķķ tuâjitiõrvâsvuõtthuâll

Privatt põõrgâsneķ vuäitt še jä'rjsted
jiõccses tuâjitiõrvâsvuõtthuâl.
Tõt lij kuuitâg jiõččvâäldlaž.

Jõs põõrgâsnee'ķķest lie tuâjjla,
son âlgg jä'rjsted tuâjitiõrvâsvuõtthuâl suu tuâjjlaid.
Põõrgâsneķ vuäitt ooccâd Kelast
ko'rvvõõzz tuâjitiõrvâsvuõtthuâl koolain.

Jõs päärnaž puâccai

Jõs päärnažad puâccai, vuâitak viikkâd suu tiõrvâsvuõttkõõskõ'sse le'be privatt dâhttra.

Kela ko'rvvad vue'zz privatt dâhttar mäüusain. Lââ'ssen Kela ko'rvvad vue'zz talkksi hââ'ddest. Tiõrvâsvuõttkõõskõõzz hââidaid Kela ij ko'rvved.

Kõskkpoddsaz hâidduõvâsvuõtt

Jõs tuu vuâlla 10-ekksaz päärnaž puâccai kroota, vuâitak pää'cced meâdda tuâjast hâiddad suu. Tõn kââççat kõskkpoddsaz hâidduõvâsvuõttân.

Kõskkpoddsaz hâidduõvâsvuõtt lij jäänmõsân 4 peei'v. Jäänmõs tuâjju'vddjin mähss kõskkpoddsaz hâidduõvâsvuõd ääi'jest pää'lk. Kela ij mäüu's tuärjjõõzz tän ääi'jest.

Spesiaalhäidteä'ğğ

Jõs hââidak puõcci le'be lää'mes vuâlla 16-ekksa päärna, vuâitak oocçad Kelast spesiaalhäidteä'ğğ.

Vuâitak vuâžžad spesiaalhäidteä'ğğ, jõs jooudak lee'd meâdda tuâjast

- päärna puõccipõrtthâaid diõtt
- päärna puõccipõrtthoiddu õhttneei dommhâaid diõtt
- päärna säursmâttmõõžž diõtt
- päärna škooul- le'be pei'vvhâiddkiççlõddmõõžž diõtt.

Spesiaalhäidteä'ğğ lij seämma šoora ko puõzzâlpei'vvteä'ğğ.

Tõn vuâžžma vaaikte päärna ââ'kk, puõzzâlm, hâiddpäi'kk da hâaid podd.

Ooccmõõžžâst âlgg lee'd mie'ldd dâhttar kee'rjtem D-tuõđštõs, ko'st vuâđđtõõlât, mõõn diõtt taarbšak spesiaalhäidteä'ğğ.

Oożz spesiaalhäidteä'ğğ 4 määnpââ'j se'st hâaid ä'lğğmest.

Lää'mesvuõtt-tuärjjõõzz

Jõs tu'st le'be tuu päärnast lij vââ'kk le'be puõzzâlm, kää'tt peštt kuu'kk da vaigsmâtt aarg, vuäitak vuäžžad lää'mesvuõtt-tuärjjõõzz.

Lää'mesvuõtt-tuärjjõõzzâst lie koumm tää'zz. Kela ärvvtâäll tuu vuõiggâdvuõđ tuärjjõ'sse tön vuâđald, mõõn jîännai vââ'kk le'be puõzzâlm vaaikat tuu a'rğge.

Lää'mesvuõtt-tuärjjõs päärnže

Vuâlla 16-ekksaž vuäitt vuäžžad lää'mesvuõtt-tuärjjõõzz, jõs

- su'st lij dâhttar tuõttâm vââ'kk le'be ku'kesäiggsaž puõzzâlm
- suu hâiddmõš lij jäänab kai'bbjeei da kuârmtteei ko päärna, keä'st ij leäkku vââ'kk le'be puõzzâlm
- vââ'kk le'be puõzzâlm peštt uu'ccmõsân 6 määnpââ'j.

Vuâđdlää'mesvuõtt-tuärjjõs lij nu'tt 109 eu'rred määnpââ'jest. Pââ'juum tuärjjõs lij nu'tt 254 eu'rred määnpââ'jest. Ââ'lmõs tuärjjõs lij nu'tt 493 eu'rred määnpââ'jest.

Lää'mesvuõtt-tuärjjõs vuõrâsoomže

Pâ'jjel 16-âkksi'žžen vuäitak vuäžžad lää'mesvuõtt-tuärjjõõzz, jõs

- tu'st lij dâhttar tuõttâm vââ'kk le'be ku'kesäiggsaž puõzzâlm
- pâstlvažvuõttad pi'rğgeed aargâst da ââ'nned huõl jijstad lij huänn'nam uu'ccmõsân ee'jj ääi'j
- vââ'kk le'be puõzzâlm šõõddat tu'nne hääit le'be taarbšak tön diõtt vie'kk le'be vuä'pstummuž.

Vuâđdlää'mesvuõtt-tuärjjõs lij nu'tt 109 eu'rred määnpââ'jest. Pââ'juum tuärjjõs lij nu'tt 254 eu'rred määnpââ'jest. Ââ'lmõs tuärjjõs lij nu'tt 493 eu'rred määnpââ'jest.

Jeältõõgg vuäžžai hâidduärjjõs

Jeältõkne'kken vuäitak vuäžžad hâidduärjjõõzz, jõs

- leäk tiuddpeivvsânji jeältõõggâst
- tu'st lij dâhttar tuõttâm vââ'kk le'be ku'kesäiggsaž puõzzâlm
- pâstlvažvuõttad pi'rğgeed aargâst da ââ'nned huõl jijstad lij huänn'nam uu'ccmõsân ee'jj ääi'j
- taarbšak vââ'jj le'be puõzzâlm diõtt vie'kk le'be vuä'pstummuž.

Vuâđđhâidduärjjõs lij nu'tt 83 eu'rred määnpââ'jest. Pââ'juum tuärjjõs lij nu'tt 182 eu'rred määnpââ'jest. Ââ'lmõs tuärjjõs lij nu'tt 384 eu'rred määnpââ'jest. Veteraanlââ'ss lij nu'tt 126 eu'rred määnpââ'jest.

Lââ'ssteâđ lää'mesvuõtt-tuärjjõõzzi pîrr (läädas):

www.kela.fi/vammaistuet

Lää'mes oummui tu'lkkëemkääzzkõs

Jõs taarbšak tu'lkkummuž koollvââ'jj, kooll-vuäinnvââ'jj le'be sârnamvââ'jj diõtt, vuäitak vuäžžad Kela pääi'k tuulkid aarg pooddid.

Tu'st fe'rttai vuõššân ooccâd vuõiggâdvuõđ tu'lkkëemkääzzkõ'sse.

Tõn mângja vuäitak jiõčč ti'll'jed Kelast tuulk ouddmiârkkân mätt'tõõttma, reâuggjie'llma le'be staarjõõzzid.

Lââ'ssteâđ tu'lkkëemkääzzkõõzz pîrr addrõõzzâst (läädas):

www.kela.fi/vammaisten-tulkkauspalvelu

Ooccmõš da mähssmõš

Oozz tuärjjõõzz nee'ttest:

www.kela.fi/neettest

Taa'rkst ooccmõõžžâst,
mõök meâlddõõzz tõ'st â'lgge lee'd.
Meâlddõõzzid še vuäitt tääimted nee'ttest.

Vuäitak ooccâd tuärjjõõzz še lomaakkin,
koon vuäžžak Kela kontrin da ne'ttseeidain:

www.kela.fi/lomaakk

Jõs oozzak tuärjjõõzz lomaakkin,
vuõlttâd tøn pää'st mie'ldd Kelaa'je.

Kela pää'staddrõs lij

Kela

PL 10

00056 KELA

Vuäitak hâiddad miâlggâd puk Kela-aa'sšääd te'lfoonâst še.

Ko Kela lij kïõtt'tõõllâm ooccmõõžžad,
vuäžžak päikkasad tu'mmstõõgg.
Tu'mmstõõggâst säärnat tuärjjõõzz meä'r,
vuâđ da mä'hssempeeiv.
Vuäžžak tu'mmstõõgg te'l še,
jõs tu'nne ij leäkku miõttum tuärjjõs.

Kela mähss tuärjjõõzzid tuu bankktiil õõl.

I'lmmed, jõs vuâkkad mottai

Jõs jie'llmad mottai,
tõt vuäitt vaaikted tuu Kelast vuäžžam tuärjjõõzzid.
Muuttâs vuäitt kuõskkâd ouddmiârkkân jälstummuž,
puättjid, reâuggmõõžž le'be piârri.

Muu'st i'lmmed muttsin Kelaa'je.
Vuäitak tuejjeed tøn nee'ttest, te'lfoonâst le'be konttrest.

Tuu vasttõõžžâst lij peä'lstad ainsmä'tted,
što Kelast teâđ lie vuõi'ggest.
Te'l tuärjjõõzz määu'set tu'nne vuõigg meä'r.

Jõs tu'mmstõõggâst lij vââ'kk

Jõs Kela tu'mmstõk lij tuu miõlâst puâsttad,
vuäitak ooccâd tu'mmstõ'kke muttâz.

Vuäžžak tu'mmstõk-kee'rij mie'ldd vuäppõõzzid tõ'st,
mä'htt muttâz oozzât.

Jõs tu'st lie kõõčcmõõžž,
vää'ld vuõššân õhttvuõđ Kelaa'je.

Nee'ttest vuäitak

- ooccâd tuärjjõõzzid
- vuõltteed meâlddõõzzid
- taa'rksted ooccmõõššâd vue'jj
- vuõltteed saaggid
- i'lmmed muttsin
- looppted tuärjjõõzz.

Kela nuorttsää'mkiõ'lle

Nuorttsää'mkiõllsa ne'ttseeid:
www.kela.fi/nuorttsaamkioll

Nuorttsää'mkiõllsa brosyyr:

Jeältõõgg da jee'res jeältõkvuäžžai tuärjjõõzz
Mätt'tõõdi da veä'rğğõõlgtõsnee'kk
Pi'rğğeemtuärjjõs

■ Puõccmõš da lää'mesvuõtt-tuärjjõõzz

Pä'rnnpiârri

Reâugte'mesvuõtt

Säursmâttmõš

Takai jälstemtuärjjõs

Ålggjânmin Lää'ddjânma le'be

Lää'ddjânmost ålggjânmid

Nuorttsää'mkiõllsaž brosyryid vuäitt pri'nttjed
nee'ttest addrõõzzâst:
www.kela.fi/brosyyr